

Научна сесия, посветена на 80-годишнината на професор Стойко Факиров

Е. Василева

Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Факултет по химия и фармация,
бул. „Джеймс Баучър“ 1, 1164 София
Ел. поща: ohtev@chem.uni-sofia.bg; evassileva@chem.uni-sofia.bg



Професор Стойко Факиров е един от най-успешните и доказали се български учени, който в своята кариера съвместява отлично преподавателска и научна дейности. Като дългогодишен член на катедра „Фармацевтична и приложна органична химия“ на Факултета по химия и фармация (ФХФ), проф. Факиров

има големи заслуги за развитието както на катедрата, в качеството му на неин дългогодишен член и основател и ръководител на Лабораторията по структура и свойства на полимерите (от 1984 до пенсионирането му през 2005 г.), така и за Софийския университет (СУ) в ролята му на заместник ректор (1987–1989 г.). През 1989 година проф. Факиров получава и награда на Софийския университет за принос в образованието и науката.

Цялата научна и преподавателска кариера на проф. Факиров преминава във ФХФ на университета, като по време на нея той е преподавател по физика на полимерите и е съавтор на учебника, по който и сега се преподава тази дисциплина във факултета. През годините проф. Факиров последователно е асистент (1960 г.), доцент (1972 г.) и професор (1987 г.), а през 1982 година става и доктор на химическите науки във ФХФ-СУ. Научен ръководител е на 36 магистърски дипломни работи и 12 докторски дисертации. През това време е гостуващ лектор и изследовател в университети в Германия, САЩ, Турция, Испания, Португалия, Нова Зеландия и други. Член е на Академията на науките в Ню Йорк, Европейското физическо общество, Съюза на учените в България, Българското полимерно дружество. Член е на редакционните колегии на редица международни списания като „Advanced Materials Letters“,

„e-Express Polymer Letters“, „International Journal of Polymeric Materials“, „Applied Composite Materials“, „Advances in Polymer Technology“, „Recent Patents in Materials Science“ и „Open Macromolecules Letters“.

Проф. Стойко Факиров е автор на над 350 научни публикации в международни списания и е автор или редактор на 15 книги на английски език и 20 глави в редактирани книги, общо цитирани над 6600 пъти и има h-индекс 33 (съгласно Scopus). Има регистрирани 36 български и 9 американски патента. През 1971–1972 и 1989 година е стипендиант на германската фондация „Александър фон Хумболт“, а през 2000 година получава и Хумболтова награда за научноизследователска дейност (Humboldt Forschungspreis). Проф. Факиров е носител и на редица национални и международни награди.

През 2006 година проф. Факиров получава Почетен знак на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ със синя лента за приносите му в преподавателската, научноизследователската и популяризаторска дейности в областта на високомолекулните съединения. Поради големите му заслуги за Факултета по химия и фармация и Софийския университет и във връзка с неговия 80-годишен юбилей, през юли 2016 г. проф. Факиров е удостоен с най-високото отличие на университета – вписване в Златната книга на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

На 30.09.2016 г., в рамките на XVIII-ти Национален симпозиум „Полимери 2016“, се състоя научна сесия, посветена на 80-та годишнина на проф. Стойко Факиров*, един от най-значимите и утвърдени учени на полимерната наука в България. XVIII-ят Национален симпозиум „Полимери 2016“ бе част от 9-та Национална конференция по химия, която протече в дните от 29.09.2016 до 01.10.2016 г. Домакин на тези значими за българската научна общественост форуми беше Факултетът по химия и фармация на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Научната сесия, посветена на 80-годишния юбилей на проф. Стойко Факиров, бе открита и председателствана от проф. Иван Шопов, основател и дългогодишен председател на Българското полимерно

* Стойко Христов Факиров е роден на 19 януари 1936 г.

дружество и дългогодишен директор на Института по полимери на БАН. Той поздрави проф. Факиров с юбилея, пожела му крепко здраве и още много успехи в творческия път и даде думата на д-р Христо Факиров, син на проф. Факиров, за ответни думи. Проф. Стойко Факиров не успя да пристигне за научната сесия в негова чест – повече от 15 години той работи в Университета в Оукланд, Нова Зеландия. Д-р Христо Факиров благодари на всички присъстващи и участници в сесията и представи видео обръщение на проф. Факиров. В този запис, проф. Факиров отпрати поздравителни и благодарствени думи към присъстващите и се извини за невъзможността да бъде сред нас, поради дългото разстояние, на което се намира.

След това проф. Шопов даде думата на проф. Клаус Фридрих от Института по композитни материали в Кайзерслаутерн, Германия, да изнесе поканена лекция по случай 80-годишнината на проф. Факиров. В лекцията си проф. Фридрих представи микрофibrилно усилените полимер-полимерни композити – една тема в полимерната наука, чиито родоначалник е проф. Факиров и която е област на дългогодишно научно партньорство за двамата учени. Проф. Фридрих представи проф. Факиров и в друга светлина – като човек с разностранни интереси извън науката, като показва интересни снимки от дългогодишните им приятелски и делови отношения.

Следващият основен доклад в програмата на научната сесия бе изнесен от доц. Албена Ледерер от Института за полимерни изследвания „Лайбниц“ в Дрезден, Германия. Доц. Ледерер е един от многобройните ученици на проф. Факиров, намерили успешна реализация в чужбина. Тя представи тематиките, развивани в нейната научна група, като подчерта и тесните си връзки с български учени от Института по полимери на БАН и от Лабораторията по структура и свойства на полимерите във ФХФ-СУ, чиито основател и дългогодишен ръководител е проф. Факиров и където е

започнала и нейната научна кариера. Следващата лекция бе изнесена от д-р Сергей Гришчук от Института по композитни материали в Кайзерслаутерн, Германия. Именно там проф. Факиров реализира своята Хумболтова награда през 2000 г., в резултат от дългогодишните отлични партньорски отношения между Лабораторията по структура и свойства на полимерите и този институт.

Друг успешно реализирал се в чужбина докторант на проф. Факиров, д-р Марина Крумова от Университета в Костанц, Германия, представи своите настоящи изследователски интереси в областта на полимерната кристализация и приложението на трансмисионната електронна микроскопия за изследване на полимери и полимерни материали. Сесията завърши с лекция на асистент Марин Симеонов, един от младите учени в Лабораторията по структура и свойства на полимерите във ФХФ-СУ, основана и дълги години ръководена от проф. Факиров.

Сесията бе посетена от над 70 учени, приятели, ученици и партньори на проф. Стойко Факиров, които в края на деня имаха възможност да вземат думата и поздравят юбиляря. В тази връзка проф. Факиров бе поздравен от председателя на Хумболтовия съюз в България проф. Илза Пъжева, директора на Института по полимери доц. Нели Косева, проф. Георги Георгиев, ФХФ-СУ, проф. Й. Осада, Риккен институт, Япония, и други известни учени, партньори и приятели.

Последната лекция в чест на 80-годишнината на проф. Стойко Факиров бе представена на следващия ден, 1 октомври, от проф. Манфред Щам, от Института за полимерни изследвания „Лайбниц“ в Дрезден. Проф. Щам представи общите тематиките, по които в течение на годините са работили съвместно с проф. Факиров и имат 11 съвместни публикации. В края на лекцията си той представи техни общи снимки и сподели преживявания с проф. Факиров в рамките на дългогодишното им съвместно сътрудничество и приятелство.